

Lek. Julian DMITROWICZ (1912–1981), lekarz medycyny, bibliofil, nauczyciel akademicki, starszy kustosz dyplomowany, dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Łodzi.

Urodził się 2 sierpnia 1912 roku w Żelubczykach, w powiecie dziśieńskim na Wileńszczyźnie w rodzinie chłopskiej Antoniego i Anny z domu Parafianowicz. Miał siostrę i brata. Wychowywał się na pograniczu trzech kultur: polskiej, litewskiej i białoruskiej, lecz z rodzinnego domu wyniósł kult polskiej książki. Był żonaty z Bronisławą z domu Jasium, która była urzędniczką, księgową. Ma syna Henryka (ur. 26 X 1945).

Szkolę powszechną ukończył w 1928 roku w Poroliszczach, po czym podjął naukę w gimnazjum humanistycznym w Głębokiem, gdzie w 1933 roku złożył egzamin maturalny. Przez okres jednego roku odbywał obowiązkową służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zambrowie i 86 Pułku Piechoty w Małodecznie. Stopień wojskowy podporucznika rezerwy otrzymał w styczniu 1936 roku. Od 1935 r. studiował medycynę, początkowo na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie, a od 1939 r. na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu w Kownie. W 1940 r. uzyskał absolutorium, lecz studiów nie dokończył ze względu na represje okupanta i pogarszający się stan zdrowia. Dyplom lekarza otrzymał dopiero w 1952 roku w Akademii Medycznej w Poznaniu.

Działalność zawodową rozpoczął w 1941 roku w Wilnie, jako lekarz w wojskowym sektorze przeciwepidemicznym. W czasie okupacji hitlerowskiej podejmował różne prace, często fizyczne, m.in.: robotnika kolejowego, pracownika składu opałowego, ekspedienta księgarskiego. Po wyzwoleniu miasta, w 1944 roku był zatrudniony jako lekarz II Polikliniki Wileńskiej, a w 1945 roku podczas akcji repatriacyjnej pełnił obowiązki lekarza transportowego Głównego Pełnomocnika PKWN do spraw Ewakuacji Ludności Polskiej z Wilna. Korzystając z nadarzających się możliwości, przewiózł do Polski wiele cennych książek z wileńskich księgozbiorów publicznych i prywatnych. Wzbogaciły one skromne wówczas zasoby łódzkich bibliotek.

Po przybyciu do kraju w 1945 roku i osiedleniu się w Łodzi został zatrudniony w Wydziale Zdrowia Zarządu Centralnego Państwowego Urzędu Repatriacyjnego, gdzie pełnił kolejno kilka urzędniczych funkcji. W latach 1951–1955 pracował w Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 1 im. Norberta Barlickiego, początkowo na stanowisku kierownika referatu sanitarnego, a następnie jako asystent (1 I- 31 VIII 1953), pomocniczy pracownik naukowy (1 IX 1953-31 VIII 1954) i adiunkt (1 III 1955- 31 V 1956) w laboratorium bakteriologicznym Akademii Medycznej w Łodzi.

W 1955 roku został powołany na stanowisko kierownika, p. o. dyrektora (I VII 1956-31 XII 1964) następnie dyrektora Biblioteki Głównej AM w Łodzi.

Złożył egzamin dla kandydatów na stanowiska bibliotekarzy dyplomowanych (VI 1963). W 1965 r. został mianowany kustoszem dyplomowanym, a w 1972 r. starszym kustoszem dyplomowanym. Na emeryturę odszedł w 1978 roku.

Objął stanowisko dyrektora łódzkiej biblioteki medycznej w okresie bardzo trudnym pod względem lokalowym i finansowym, zarówno dla tej ważnej placówki naukowo-dydaktycznej, jak i całej uczelni. Biblioteka mieściła się, na okres przejściowy, w pofabrycznych magazynach przy ul. Kościuszki 10. Lokal ten pod żadnym względem nie odpowiadał wymogom bibliotecznym. Kolejnym problemem było skromne wyposażenie biblioteki oraz niewystarczająca obsada kadrowa. Staraniem dyrektora w 1957 r. uzyskano dodatkowo dwie sale w budynku rektoratu uczelni przy al. Kościuszki 4, w których rok później uruchomiono czytelnię naukową. Ponadto w głównej siedzibie biblioteki wygospodarowano jeszcze jedno pomieszczenie magazynowe, a także przejęto trzy lokale piwniczne w różnych punktach miasta, które przeznaczono na składowanie dubletów i innych mniej potrzebnych materiałów. Oprócz działań doraźnych, usilnie zabiegał o budowę własnego, odrębnego gmachu bibliotecznego. W wyniku jego wieloletnich starań, w 1977 roku oddano do użytku Bibliotekę Główną Akademii Medycznej w Łodzi przy ul. Muszyńskiego 2. Był to obiekt, jak na ówczesne czasy, pomimo pewnych usterek, nowoczesny, estetyczny i funkcjonalny.

Podczas pełnienia funkcji dyrektora, zbiory biblioteki wzrosły o ponad 120 tysięcy woluminów, a jej personel powiększył się z 12 osób w 1955 r. do 32 bibliotekarzy i 11 pracowników obsługi w 1978 roku. Wprowadzono też kilka nowych rozwiązań organizacyjnych; objęto opieką fachową i nadzorem biblioteki klinik i instytutów, utworzono katalog centralny książek i czasopism zagranicznych, rozbudowano dział informacji naukowej. Z jego inicjatywy, w 1962 roku zapoczątkowano opracowywanie i wydawanie bibliografii dorobku piśmienniczego pracowników łódzkiej Akademii Medycznej. Dużym osiągnięciem było też zorganizowanie w Łodzi w 1978 roku konferencji naukowej na temat „Stan i kierunki rozwoju prawodawstwa bibliotecznego w Polsce”.

Brał aktywny udział w pracach Zarządu Okręgu Łódzkiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, kilkakrotnie powierzano mu mandat delegata na krajowe zjazdy tej organizacji. Jako znany bibliofil i kolekcjoner dawnej książki medycznej, był też członkiem założycielem łódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Książki, a swoje zamiłowania historyczne realizował w Towarzystwie Historii Medycyny.

Za wyróżniającą się działalność zawodową i społeczną został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką „Za wzorową pracę w Służbie Zdrowia” i Honorową Odznaką m. Łodzi.

Zmarł 18 maja 1981 roku w Łodzi i został pochowany na Cmentarzu Rzymskokatolickim pw. św. Józefa przy ul. Ogrodowej 39.

Spis publikacji

1970

1. Biblioteka Główna. *Ann. AM Lodz.* 1970 T. 13 sup. 6 s. 593-603

[Nekrologi] *Dz. Łódz.* 1981 nr 100 s. 5, nr 102 s. 8; *Głos Rob.* 1981 nr 103 s. 7; Julian Dmitrowicz: Biblioteka Główna. *Ann. AM Lodz.* 1970 T. 13 sup. 6 s. 593-603; Jerzy Supady: Biblioteka Główna. *Ann. AM Lodz.* 1980 T. 21 suppl. 19 s. 237; *Ann. AM. Lodz* 1981 T. 22 s. 162-163; Jadwiga Piotrowska: Julian Dmitrowicz (1912-1981). *Biuletyn GBL* 1981 R. 32 nr 339 s. 69-71; I[zabela] N[agórska]. K[rystyna] P[ieńkowska]: Julian Dmitrowicz (1912-1981). W: *Inf. Bibl. Księg.* 1983. Warszawa 1983 s. 222-225; Jadwiga Piotrowska: Biblioteka Główna. *Ann. AM Lodz.* 1985 suppl. 26 s. 372, 374, il.; Maria Majzner: Rodowód i historia Łódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Książki do 1981 roku. Łódź 1987 s. 147; Ryszard Żmuda: Dmitrowicz Julian (1912-1981). W: *Słownik pracowników książki polskiej*. Supl. 2 /pod red. Hanny Tadeusiewicz z udziałem Bogumiła Karkowskiego/. Warszawa 2000 s. 39, bibliogr.; Ryszard Żmuda: Biblioteka Główna. *Ann. AM Lodz.* 2002 Vol. 43 suppl. 30 cz. 1 s. 293; Tenże: Biblioteka Główna. W: *Sześćdziesięciolecie wydziałów medycznych 1945-2005/zainicjowała i oprac. [red.] Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz.* Łódź 2005 s. 941; Toż. *Sześćdziesięciopięciolecie wydziałów medycznych 1945-2010.* Łódź 2010 s. 1047-1049, portr.; Jadwiga Piotrowska: Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Łodzi (1950-2002). *Kronikarz.* 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 217, 227, il., portr.; Ryszard Żmuda: Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2002-2007). *Kronikarz* 2006/2007 R. 5 nr 2 s. 242, il.; Piotr Tomasz Cichocki: Zmarli dyrektorzy, kierownicy i pracownicy bibliotek medycznych (1950-2008). *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 52, portr.; Ryszard Żmuda: Biblioteka sercem Uczelni. *Biul. Inf. UM w Łodzi* 2009 Vol. 2 nr 10 s. 16-19; Ryszard Żmuda: Biblioteka Główna. W: *Sześćdziesięciopięciolecie wydziałów medycznych 1945-2010/zainicj. i oprac. [red.] Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz.* Łódź 2010 s. 1047-1049, portr.; Barbara Grabińska: Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Łodzi (1950-1983). Próba zarysu monograficznego. Kielce 1983 Wyższa Szkoła Pedagogiczna Wydział Humanistyczny. Zakład Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Praca magisterska. Promotor dr Kazimierz Warda; Ryszard Żmuda: „Leksykon biograficzny uczonych” i „Słownik pracowników bibliotek medycznych” na łamach Forum Bibliotek Medycznych. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 2 s. 303, 309, 310, 313; Archiwum Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – akta osobowe, sygn. 173/1781.

Katarzyna Hanisz